

Бурячківський

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра організації та економіки фармації
(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ
Проректор з науково-педагогічної роботи
Едуард БУРЯЧКІВСЬКИЙ

01 вересня 2023 року

РОБОЧА ПРОГРАМА З ДИСЦИПЛІНИ
СОЦІАЛЬНА ФАРМАЦІЯ

Рівень вищої освіти: другий (магістерський)

Галузь знань: 22 «Охорона здоров'я»

Спеціальність: 226 «Фармація, промислова фармація»

Освітньо-професійна програма: «Фармація, промислова фармація»

2023

Робоча програма складена на основі освітньо-професійної програми «Фармація» підготовки фахівців другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності 226 «Фармація, промислова фармація» галузі знань 22 «Охорона здоров'я», ухваленою Вченою Радою ОНМедУ (протокол №8 від 29 червня 2023 року).

Розробники:

д.фарм.н., проф. Ліана УНГУРЯН
к.фарм.н., доц. Оксана БЄЛЯЄВА
ст.викладач Майя ОБРАЗЕНКО
ст.викладач Ірина ЯЩУК

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри організації та економіки фармації

Протокол № 1 від «28» серпня 2023 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) Оксана БЄЛЯЄВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Погоджено із гарантом ОПП _____
(підпис) Ліана УНГУРЯН
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Схвалено предметною цикловою методичною комісією з фармацевтичних дисциплін ОНМедУ

Протокол № 1 від «29» серпня 2023 р.

_____ Наталія ФІЗОР

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____
_____

Протокол № 1 від «04» вересня 2023 р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) Оксана БЄЛЯЄВА
(Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

Переглянуто та затверджено на засіданні кафедри _____

Протокол № _____ від «____» _____ 20__ р.

Завідувач кафедри _____
(підпис) (Ім'я ПРІЗВИЩЕ)

1. Опис навчальної дисципліни:

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни
Загальна кількість:	Галузь знань <u>22 «Охорона здоров'я»</u>	Обов'язкова дисципліна Денна форма навчання Заочна форма навчання
Кредитів: 3,0	Спеціальність <u>226 «Фармація, промислова фармація»</u>	Рік підготовки: 5 (денна форма), 6 (заочна форма)
Годин: 90	Спеціалізація <u>226.01 «Фармація»</u>	Семестри: IX (денна форма), XI (заочна форма)
Змістових модулів: 1	Рівень вищої освіти <u>другий (магістерський)</u>	Лекції: 10 год (денна форма), 4 год (заочна форма)
		Практичні: 30 год (денна форма), 8 год (заочна форма)
		Семінарські (0 год)
		Лабораторні (0 год)
		Самостійна робота (денна -50 год, заочна - 78 год) у т.ч. індивідуальні завдання (0 год.)
		Форма підсумкового контролю – диференційований залік

2. Мета та завдання освітньої компоненти, компетентності, програмні результати навчання

Мета: формування у здобувачів вищої освіти здатностей щодо здійснення організаційної, дослідницької та інноваційної діяльності у галузі оцінки технологій охорони здоров'я за умов дотримання вимог нормативно-правових документів, принципів менеджменту якості та професійної етики у фармації.

Завдання:

1. Сприяти формуванню професійно необхідних знань, умінь та навичок відповідно до освітньо-кваліфікаційної характеристики
2. Забезпечити теоретичною базою для подальшого вивчення інших фармацевтичних та економічних дисциплін навчального плану
3. Створити базу, яка визначає професійну компетентність та загальну ерудицію фармацевта.

Процес вивчення освітньої компоненти спрямований на формування елементів наступних компетентностей:

• загальних (ЗК):

- ЗК 02. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.
- ЗК 09. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.
- ЗК 10. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

• фахових (ФК):

- ФК 03. Здатність розв'язувати проблеми фармації у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності.

ФК 14. Здатність аналізувати та прогнозувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, здійснювати розрахунки основних податків та зборів, формувати ціни на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту відповідно до чинного законодавства України.

ФК 15. Здатність проводити аналіз соціально-економічних процесів у фармації, форм, методів і функцій системи фармацевтичного забезпечення населення та її складових у світовій практиці, показників потреби, ефективності та доступності фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ФК 25. Здатність продемонструвати та застосовувати у практичній діяльності комунікативні навички спілкування, фундаментальні принципи фармацевтичної етики та деонтології, що засновані на моральних зобов'язаннях та цінностях, етичних нормах професійної поведінки та відповідальності відповідно до Етичного кодексу фармацевтичних працівників України і керівництв ВООЗ.

Програмні результати навчання для навчальної дисципліни (ПРН):

ПРН 03. Мати спеціалізовані знання та уміння/навички для розв'язання професійних проблем і задач, у тому числі з метою подальшого розвитку знань та процедур у сфері фармації.

ПРН 17. Розраховувати основні економічні показники діяльності аптечних закладів, а також податки та збори. Формувати усі види цін (оптово-відпускні, закупівельні та роздрібні) на лікарські засоби та інші товари аптечного асортименту.

ПРН 18. Використовувати дані аналізу соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості лікарських засобів.

ПРН 24. Проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.

ПРН 26. Аргументувати інформацію для прийняття рішень, нести відповідальність за них у стандартних і нестандартних професійних ситуаціях; дотримуватися принципів деонтології та етики у професійній діяльності.

У результаті вивчення навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен:

знати:

- організаційну структуру системи фармацевтичного забезпечення в Україні
- методологічні принципи визначення доступності фармацевтичної допомоги
- медико-соціальні показники розвитку суспільства
- показники потреби фармацевтичної допомоги особам похилого віку, хворим на важкі та орфанні захворювання;
- правові та етичні норми взаємодії суб'єктів системи фармацевтичного забезпечення;
- способи підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах
- нормативну базу стратегії держави в боротьбі із соціально-небезпечними інфекційними (туберкульоз, ВІЛ-інфекція) та паразитарними хворобами;
- принципи складання фармацевтичної інформації та створення інформаційної продукції для потреб аптечного закладу, відвідувачів аптек
- законодавчі вимоги до інформації та реклами ЛЗ та супутніх аптечних товарів;
- порядок надання інформаційної допомоги пацієнтам;
- особливості безкоштовного та пільгового відпуску лікарських засобів окремим групам населення та категоріям пацієнтів;
- поняття безпеки лікарських засобів;
- порядок забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами лікувально-профілактичних закладів України різних форм власності;
- особливості встановлення роздрібних, референтних цін на лікарські засоби;

- державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників;
- порядок нарахування різних видів доплат та утримань з доходу фармацевтичних працівників

вміти:

- проводити професійну діяльність у соціальній взаємодії оснований на гуманістичних і етичних засадах; ідентифікувати майбутню професійну діяльність як соціально значущу для здоров'я людини.
- застосовувати знання з загальних та фахових дисциплін у професійній діяльності.
- позиціонувати свою професійну діяльність та особистісні якості на фармацевтичному ринку праці; формулювати цілі власної діяльності з урахуванням суспільних і виробничих інтересів.
- дотримуватися норм спілкування у професійній взаємодії з колегами, керівництвом, споживачами, ефективно працювати у команді.
- здійснювати комплекс організаційно-управлінських заходів щодо забезпечення населення та закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та іншими товарами аптечного асортименту.
- враховувати дані щодо соціально-економічних процесів у суспільстві для фармацевтичного забезпечення населення, визначати ефективність та доступність фармацевтичної допомоги в умовах медичного страхування та реімбурсації вартості ліків.
- збирати, розпізнавати та ідентифікувати з різних джерел, аналізувати та інтерпретувати інформацію про лікарські препарати
- аналізувати споживання лікарських засобів у динаміці років, за територіальною ознакою, окремих груп ЛЗ та препаратів з використанням методології АТС/DDD, яка рекомендована ВООЗ
- здійснювати оптимальний вибір ЛЗ із застосуванням порівняльної характеристики оригінальних (інноваційних) ЛЗ та їх копій – генеричних ЛЗ, керуючись даними клініко-фармакологічних досліджень, фармакоекономічних показників та інформаційною базою даних про лікарські засоби
- розробляти пакети соціальних програм для аптечного закладу;
- складати пакет «соціальної привабливості» аптечного закладу.

3. Зміст навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.

Соціальна фармація, як навчальна дисципліна. Становлення та розвиток соціальної фармації. Цілі, цінності, пріоритети, ключові функції, стратегії, завдання вітчизняної системи охорони здоров'я в сучасних умовах. Особливості фінансування системи охорони здоров'я в Україні. Складові оцінки якості медичної та фармацевтичної допомоги.

Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів

Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво. Введення спрощеної процедури реєстрації лікарських засобів.

Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки

Визначення та структура національної безпеки України. Критерії економічної безпеки держави. Методика розрахунку індикаторів соціальної безпеки. Безпека ліків. Система фармаконагляду в Україні. Складові частини дохідної та витратної частин державного та місцевого бюджетів.

Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави

Медичне страхування як механізм державного регулювання, що забезпечує доступність фармацевтичної допомоги населенню. Функції та принципи організації медичного страхування як галузі страхової діяльності. Основні типи моделей медичного страхування.

Нормативно-правова база, що регулює обов'язкове і добровільне медичне страхування в Україні. Механізми відшкодування витрат лікарських засобів в країнах ЄС та світу. Особливості фармацевтичного забезпечення і реімбурсації в умовах впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні, проблеми і перспективи розвитку.

Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами

Система державних закупівель лікарських засобів. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів. Особливості встановлення роздрібною вартості на лікарські засоби, медичні вироби, супутні аптечні товари при різних формах відпуску. Волонтерська та гуманітарна допомога.

Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування.

Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів. Порядок нарахування різних видів виплат: заробітної плати, за роботу у святкові дні, за понаднормову працю, сумісництво, допомоги у зв'язку з тимчасовою непрацездатністю та ін. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових утримань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка.

Тема 7. Соціальна фармація і право. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу

Особливості нормативно-правового регулювання фармацевтичного сектору охорони здоров'я. Особливості місії суб'єктів фармацевтичного бізнесу. «Соціальні ролі» та етика бізнесу. Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів медичним працівникам. Соціальні проекти. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін.

Тема 8. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку.

Взаємозв'язок суб'єктів фармацевтичного ринку України. Характеристика вітчизняних виробників та аналіз обсягів їх виробництва. Застосування комп'ютерних технологій для аналізу ринку. Методи фармакоеконічного аналізу для схем фармакотерапії. Вплив соціально-культурних факторів макросередовища на маркетингові програми фармацевтичних фірм.

Тема 9. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях

Зміна парадигм управлінських рішень в XXI столітті. Характеристика комп'ютерного забезпечення фармацевтичного підприємства. Оцінка рівня використання комп'ютерних технологій для пошуку інформації про лікарські засоби, про наявність препаратів на ринку, для співпраці з постачальниками та замовлення товару, для обліку постачання і розходу товару, звітності, зв'язку з контролюючими органами та ін. Інформація для споживачів. Переваги і недоліки вільного доступу до інформації про застосування лікарських засобів широкого кола споживачів.

Тема 10. Соціально – фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка

Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (онкологічного профілю, з рідкісними захворюваннями, паліативної допомоги та ін.). Забезпечення доступності ЛЗ при наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Ключові

проблеми не медикаментозного застосування ліків та соціальна роль провізора для його недопущення. Соціальна небезпека при немедичному застосуванні лікарських засобів (допінгу у спорті та ін.). Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек супутніх товарів аптечного асортименту з метою недопущення їх конкуренції з лікарськими засобами. Дотримання законодавчих вимог до реклами лікарських засобів та інших товарів.

4. Структура навчальної дисципліни

4.1. Денна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	практичні	семінари	лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення						
Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.	6	2				4
Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів	10	2	2			6
Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки	6		2			4
Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави	8	2	2			4
Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами	10		4			6
Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування.	10	2	4			4
Тема 7. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку	10		4			6
Тема 8. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях	8		4			4
Тема 9. Соціальна фармація і право. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу	8	2	2			4
Тема 10. Соціально – фармацевтичні аспекти у	8		2			4

наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка					
<i>Диференційований залік</i>	6		2		4
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	90	10	30		50
Усього годин	90	10	30		50

4.2. Заочна форма навчання

Назви тем	Кількість годин					
	Усього	у тому числі				
		лекції	семінари	практичні	лабораторні	СРС
Змістовий модуль 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення						
Тема 1. Теоретичні основи формування соціальної політики у забезпеченні населення лікарськими засобами.		2				8
Тема 2. Соціальне значення лікарських засобів			2			8
Тема 3. Стратегічні пріоритети формування системи фармацевтичної безпеки						8
Тема 4. Медичне страхування як складова соціальної політики держави						6
Тема 5. Соціально-економічні підходи до забезпечення населення лікарськими засобами та медичними виробами		2				6
Тема 6. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників. Фармацевтичне самоврядування.			2			6
Тема 7. Соціальний маркетинг в умовах сучасного фармацевтичного ринку						8
Тема 8. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях			2			8
Тема 9. Соціальна фармація і право. Соціальна відповідальність фармацевтичного бізнесу						6
Тема 10. Соціально –						8

фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Відповідальне самолікування і фармацевтична опіка					
<i>Диференційований залік</i>	8		2		6
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	90	4	8		78
Усього годин	90	4	8		78

5. Теми лекційних / семінарських / практичних / лабораторних занять

5.1. Теми лекційних занять

5.1.1. Денна форма

№№	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Лекційне заняття 1. Вступ. Соціальна фармація, як навчальна дисципліна. Становлення та розвиток соціальної фармації. Складові оцінки якості медичної та фармацевтичної допомоги.	2
2	Тема 3. Лекційне заняття 2. Сучасні аспекти функціонування системи фармацевтичної безпеки	2
3	Тема 4. Лекційне заняття 3. Медичне страхування як механізм державного регулювання, що забезпечує доступність фармацевтичної допомоги населенню	2
4	Тема 8. Лекційне заняття 4. «Соціальні ролі» та етика бізнесу. Соціальні проекти.	2
5	Тема 10. Лекційне заняття 5. Нормативно-правове регулювання дотримання професійних прав та забезпечення пільг для фармацевтичних працівників. Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення	2
	Разом	10

5.1.2. Заочна форма

№№	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Лекційне заняття 1. Вступ. Соціальна фармація, як навчальна дисципліна. Становлення та розвиток соціальної фармації. Складові оцінки якості медичної та фармацевтичної допомоги.	2
2	Тема 5. Лекційне заняття 2. Забезпечення доступності ЛЗ при наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих	2
	Разом	4

5.2. Теми практичних занять

Практичні заняття не передбачені.

5.3. Теми практичних занять

5.3.1 Денна форма

№№	Тема	Кількість годин
1	Тема 2. Практичне заняття 1. Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво.	2
2	Тема 3. Практичне заняття 2. Стратегічні пріоритети формування системи	2

	фармацевтичної безпеки	
3	Тема 4. Практичне заняття 3. Основні типи моделей медичного страхування. Нормативно-правова база, що регулює обов'язкове і добровільне медичне страхування в Україні.	2
4	Тема 5. Практичне заняття 4. Особливості фармацевтичного забезпечення і реімбурсації в умовах впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні.	2
5	Тема 5. Практичне заняття 5. Система державних закупівель лікарських засобів.	2
6	Тема 6. Практичне заняття 6. Порядок нарахування різних видів виплат фармацевтичному персоналу аптечних закладів	2
7	Тема 6. Практичне заняття 7. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових утримань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка.	2
8	Тема 7. Практичне заняття 8. Підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.	2
9	Тема 7. Практичне заняття 9. Розробка пакету соціальних ініціатив для аптечного закладу	2
10	Тема 8. Практичне заняття 10. Взаємозв'язок суб'єктів фармацевтичного ринку України. Застосування комп'ютерних технологій для аналізу фармацевтичного ринку.	2
11	Тема 8. Практичне заняття 11. Автоматизовані методи фармакоеконічного аналізу для схем фармакотерапії.	2
	Тема 8. Практичне заняття 12. Автоматизовані методи фармакоеконічного аналізу для схем фармакотерапії.	2
12	Тема 9. Практичне заняття 13. Соціальна роль менеджменту у фармацевтичних організаціях	2
13	Тема 10. Практичне заняття 14. Соціально – фармацевтичні аспекти у наданні фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих. Соціальна небезпека при немедичному застосуванні лікарських засобів.	2
14	Практичне заняття 15. Диференційований залік	2
	Разом	30

5.3.2 Заочна форма

№№	Тема	Кількість годин
1	Тема 2. Практичне заняття 1. Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів у виробництво.	2
2	Тема 5. Практичне заняття 2. Система державних закупівель лікарських засобів.	2
3	Тема 6. Практичне заняття 3. Порядок нарахування, утримання та сплати обов'язкових утримань з доходів фізичних осіб. Особливості застосування податкової соціальної пільги. Податкова знижка.	2
4	Практичне заняття 4. Диференційований залік	2
	Разом	8

5.4. Теми лабораторних занять

Лабораторні заняття не передбачені.

6. Самостійна робота здобувача вищої освіти

6.1 Денна форма

№№	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Цілі, цінности, пріоритети, ключові функції, стратегії, завдання вітчизняної системи охорони здоров'я в сучасних умовах.	4
2	Тема 1. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Особливості фінансування системи охорони здоров'я в Україні.	6
3	Тема 2. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Введення спрощеної процедури реєстрації лікарських засобів.	4
4	Тема 3. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Критерії економічної безпеки держави. Методика розрахунку індикаторів соціальної безпеки. Основні показники діяльності фармацевтичної служби України.	4
5	Тема 4. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Ринок добровільного медичного страхування в Україні, проблеми і перспективи розвитку.	4
6	Тема 5. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів.	4
7	Тема 5. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Волонтерська та гуманітарна допомога.	4
8	Тема 6. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Державні соціальні гарантії у сфері доходів населення. Критерії встановлення розміру посадових окладів адміністративно-управлінського і фармацевтичного персоналу аптечних закладів.	4
9	Тема 7. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Правила належної промоції фармацевтичними компаніями лікарських засобів медичним працівникам.	4
10	Тема 8. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Вплив соціально-культурних факторів макросередовища на маркетингові програми фармацевтичних фірм.	4
11	Тема 9. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Оцінка рівня використання комп'ютерних технологій у фармацевтичній галузі	4
12	Тема 10. Підготовка письмових відповідей на проблемні питання Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек супутніх товарів аптечного асортименту з метою недопущення їх конкуренції з лікарськими засобами.	4
	Разом	50

6.2 Заочна форма

№№	Тема	Кількість годин
1	Тема 1. Самостійне вивчення теми	8
2	Тема 2. Самостійне вивчення теми	8
3	Тема 3. Самостійне вивчення теми	8
4	Тема 4. Самостійне вивчення теми	6
5	Тема 5. Самостійне вивчення теми	6
6	Тема 6. Самостійне вивчення теми	6

7	Тема 7. Самостійне вивчення теми	8
8	Тема 8. Самостійне вивчення теми	8
9	Тема 9. Самостійне вивчення теми	6
10	Тема 10. Самостійне вивчення теми	8
11	Підготовка до диференційного заліку	6
	Разом	78

7. Методи навчання

Лекції: проблемні лекції, розповідь, пояснення, бесіда, інструктаж, дискусія, диспут, обговорення проблемних ситуацій, ситуаційне навчання, ілюстрація (у т. ч. мультимедійні презентації), демонстрація, презентація результатів власних досліджень.

Практичні заняття: Обговорення теоретичних питань у формі відповідей на поставлені питання, диспутів, дискусій, виступів з доповідями, обговорення доповідей, рецензування відповідей здобувачів вищої освіти тощо.

Самостійна робота: самостійна робота з рекомендованою основною та додатковою літературою, з електронними інформаційними ресурсами.

Індивідуальні завдання: не передбачено

8. Форми контролю та методи оцінювання (у т.ч. критерії оцінювання результатів навчання)

Поточний контроль: усне опитування, тестування (бланкове або комп'ютерне), контрольні письмові роботи, оцінювання виконання практичних навичок, оцінювання комунікативних навичок під час рольової гри, розв'язання ситуаційних/кейс завдань, оцінювання активності на занятті.

Підсумковий контроль: диференційований залік

Оцінювання поточної навчальної діяльності на практичному занятті:

- Оцінювання теоретичних знань з теми заняття:
  - методи: опитування, оцінка виступу
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.
- Оцінка практичних навичок з теми заняття:
  - методи: оцінювання правильності виконання практичних навичок
  - максимальна оцінка – 5, мінімальна оцінка – 3, незадовільна оцінка – 2.

Оцінка за одне практичне заняття є середньоарифметичною за всіма складовими і може мати лише цілу величину (5, 4, 3, 2), яка округлюється за методом статистики.

Критерії поточного оцінювання на практичному занятті

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач вільно володіє матеріалом, бере активну участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, впевнено демонструє практичні навички з теми заняття, висловлює свою думку з теми заняття
Добре «4»	Здобувач добре володіє матеріалом, бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє певні практичні навички з теми заняття з деякими помилками, висловлює свою думку з теми заняття.
Задовільно «3»	Здобувач недостатньо володіє матеріалом, невпевнено бере участь в обговоренні та вирішенні ситуаційної/кейс задачі, демонструє практичні навички з теми заняття з суттєвими помилками.
Незадовільно «2»	Здобувач не володіє матеріалом, не бере участь в обговоренні та

	вирішенні ситуаційної/кейс задачі, не демонструє практичні навички з теми заняття
--	---

До підсумкового контролю у формі диференційованого заліку допускаються лише ті здобувачі, які виконали вимоги навчальної програми з дисципліни, не мають академічної заборгованості та їх середній бал за поточну навчальну діяльність з дисципліни становить не менше 3,00.

Оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційованого заліку

Зміст оцінюваної діяльності	Кількість балів
Відповідь на теоретичні запитання.	2
Відповідь на теоретичні запитання.	2
Розв'язання ситуаційного завдання	1

Шаблон білету для диференційованого заліку:

БІЛЕТ № _____

1. Соціальна фармація, як навчальна дисципліна. Складові оцінки якості медичної та фармацевтичної допомоги.
2. Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів
3. Ситуаційне завдання. Фармацевт отримав паперовий рецепт від сімейного лікаря на Сальбутамол сусп., 100 мкг/доза по 200 доз (10 мл); погасив рецепт штампом «Випущено»; повернув рецепт пацієнту. 1. Обґрунтуйте правомірність дії фармацевта 2. Яку інформацію слід надати пацієнтці щодо випсаного ЛП? 3. Які варіанти надання фармацевтичної допомоги в ситуації, що розглядається?

Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів під час підсумкового контролю – диференційованого заліку

Оцінка	Критерії оцінювання
Відмінно «5»	Здобувач освіти правильно, точно і повно виконав всі запроновані завдання, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Ґрунтовно і всебічно знає зміст теоретичних питань, вільно володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. При вирішенні ситуаційної задачі правильно інтерпретував вихідні дані, правильно відповідав на всі поставлені питання і переконливо обґрунтовував свою точку зору, міг запропонувати та обґрунтувати альтернативний варіант рішення з окремих питань.
Добре «4»	Здобувач освіти достатньо повно виконав всі запроновані завдання, чітко і логічно відповів на поставлені екзаменаторами запитання. Достатньо глибоко і всебічно знає зміст теоретичних питань, володіє професійною та науковою термінологією. Логічно мислить і будує відповідь, використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичних завдань. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускає несуттєві помилки, які

	усуваються самим здобувачем, коли на них вказує екзаменатор. При вирішенні ситуаційної задачі припускався несуттєвих помилок чи неточностей в інтерпретації вихідних даних, без суттєвих помилок відповідав на всі поставлені питання, повно обґрунтовував свою точку зору, проте пропозиція альтернативного варіанту викликала утруднення.
Задовільно «3»	Здобувач освіти у неповному обсязі виконав всі запроновані завдання, відповіді на додаткові та навідні запитання мають нечіткий, розпливчастий характер. Володіє основним обсягом теоретичних знань, неточно використовує професійну та наукову термінологію. Відчуває значні труднощі при побудові самостійної логічної відповіді, у застосуванні теоретичних знань при аналізі практичних завдань. У відповідях мають місце суттєві помилки. При вирішенні ситуаційної задачі з помилками інтерпретував вихідні дані, допускав неточності у відповідях на питання, недостатньо правильно обґрунтовував свої відповіді та трактував формулювання, відчував труднощі у виконанні завдань та пропозиції альтернативних варіантів.
Незадовільно «2»	Здобувач освіти не виконав запроновані завдання, у більшості випадків не дав відповіді на додаткові та навідні запитання екзаменаторів. Не опанував основний обсяг теоретичних знань, виявив низький рівень володіння професійною та науковою термінологією. Відповіді на питання є фрагментарними, непослідовними, нелогічними, не може застосовувати теоретичні знання при аналізі практичних завдань. У відповідях має місце значна кількість грубих помилок. При вирішенні ситуаційної задачі не міг інтерпретувати вихідні дані, або допускав у відповідях суттєві помилки; не міг обґрунтувати свої рішення чи робив це не переконливо. Альтернативних варіантів не пропонував.

9. Розподіл балів, які отримують здобувачі вищої освіти

Отриманий середній бал за навчальну дисципліну для здобувачів, які успішно опанували робочу програму навчальної дисципліни, конвертується з традиційної чотирибальної шкали у бали за 200-бальною шкалою, як наведено у таблиці:

Таблиця конвертації традиційної оцінки у багатобальну шкалу

Традиційна чотирибальна шкала	Багатобальна 200-бальна шкала
Відмінно («5»)	185 – 200
Добре («4»)	151 – 184
Задовільно («3»)	120 – 150
Незадовільно («2»)	Нижче 120

Багатобальна шкала (200-бальна шкала) характеризує фактичну успішність кожного здобувача із засвоєння освітньої компоненти. Конвертація традиційної оцінки (середній бал за навчальну дисципліну) в 200-бальну виконується інформаційно-технічним відділом Університету.

Відповідно до отриманих балів за 200-бальною шкалою, досягнення здобувачів оцінюються за рейтинговою шкалою ECTS. Подальше ранжування за рейтинговою шкалою ECTS дозволяє оцінити досягнення здобувачів з освітньої компоненти, які навчаються на одному курсі однієї спеціальності, відповідно до отриманих ними балів.

Шкала ECTS є відносно-порівняльною рейтинговою, яка встановлює належність здобувача до групи кращих чи гірших серед референтної групи однокурсників (факультет, спеціальність). Оцінка «А» за шкалою ECTS не може дорівнювати оцінці «відмінно», а оцінка «В» – оцінці «добре» тощо. При конвертації з багатобальної шкали межі оцінок «А», «В», «С», «D», «Е» за шкалою ECTS не співпадають з межами оцінок «5», «4», «3» за традиційною шкалою. Здобувачі, які одержали оцінки «FX» та «F» («2») не вносяться до списку здобувачів, що ранжуються. Оцінка «FX» виставляється здобувачам, які набрали мінімальну кількість балів за поточну навчальну діяльність, але яким не зарахований підсумковий контроль. Оцінка «F» виставляється здобувачам, які відвідали усі заняття з дисципліни, але не набрали середнього балу (3,00) за поточну навчальну діяльність і не допущені до підсумкового контролю.

Здобувачі, які навчаються на одному курсі (однієї спеціальності), на підставі кількості балів, набраних з дисципліни, ранжуються за шкалою ECTS таким чином:

Конвертація традиційної оцінки з дисципліни та суми балів за шкалою ECTS

Оцінка за шкалою ECTS	Статистичний показник
A	Найкращі 10% здобувачів
B	Наступні 25% здобувачів
C	Наступні 30% здобувачів
D	Наступні 25% здобувачів
E	Наступні 10% здобувачів

10. Методичне забезпечення

- Робоча програма з освітньої компоненти
- Силабус
- Методичні розробки до практичних занять
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів вищої освіти
- Мультимедійні презентації
- Ситуаційні/кейс завдання
- Навчально-методична література:
  - Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. - 92 с. - Мова укр.
  - Соціальна фармація: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. - 110 с. - Мова укр.

11. Питання для підготовки до підсумкового контролю

1. Соціальна фармація, як навчальна дисципліна. Складові оцінки якості медичної та фармацевтичної допомоги.
2. Соціальні аспекти створення, державної реєстрації та впровадження лікарських засобів
3. Порядок проведення державної реєстрації (перереєстрації) лікарських засобів. Основні вимоги до реєстраційних матеріалів. Розміри збору за державну реєстрацію (перереєстрацію) лікарських засобів.
4. Порядок проведення експертизи лікарського засобу, що подається на державну реєстрацію (перереєстрацію). Терміни проведення експертизи. Порядок розрахунків за експертизу.

5. Процедура спрощеної реєстрації лікарських засобів
6. Порядок забезпечення лікарськими засобами на випадок пандемії, стихійного лиха тощо.
7. Основні показники діяльності фармацевтичної служби України.
8. Формування системи фармацевтичної безпеки
9. Функції та принципи організації медичного страхування як галузі страхової діяльності.
10. Основні типи моделей медичного страхування.
11. Нормативно-правова база, що регулює обов'язкове і добровільне медичне страхування в Україні.
12. Механізми відшкодування витрат лікарських засобів в країнах ЄС та світу.
13. Особливості фармацевтичного забезпечення і реімбурсації в умовах впровадження обов'язкового медичного страхування в Україні.
14. Характеристика ринку добровільного медичного страхування в Україні, проблеми і перспективи розвитку.
15. Законодавчі основи системи державних закупівель лікарських засобів, медичних виробів технічних засобів реабілітації в Україні.
16. Порядок фінансування безоплатного та пільгового відпуску лікарських засобів у разі амбулаторного лікування окремих груп населення та за певними категоріями захворювань.
17. Здійснення фармацевтичного забезпечення державних, комунальних та приватних лікувально-профілактичних закладів.
18. Особливості безкоштовного та пільгового відпуску лікарських засобів окремим групам населення та категоріям пацієнтів.
19. Порядок забезпечення лікарськими засобами та медичними виробами лікувально-профілактичних закладів України різних форм власності.
20. Особливості встановлення роздрібних цін на лікарські засоби.
21. Державні соціальні гарантії щодо забезпечення професійних прав, пільг та доходів фармацевтичних працівників.
22. Надання соціальних відпусток працівникам аптеки та їх облік.
23. Оплата різних видів соціальної допомоги працівникам аптек.
24. Характеристика комп'ютерного забезпечення фармацевтичного підприємства.
25. Порядок надання інформаційної допомоги пацієнтам.
26. Законодавчі вимоги до інформації та реклами лікарських засобів та супутніх аптечних товарів;
27. Способи підвищення соціальної привабливості аптечного закладу в сучасних умовах.
28. Розробка пакету соціальних ініціатив: механізм надання знижок окремим категоріям населення, картки постійних клієнтів, програми лояльності, накопичувальні бонуси та ін.
29. Взаємозв'язок суб'єктів фармацевтичного ринку України. Характеристика вітчизняних виробників
30. Вплив соціально-культурних факторів макросередовища на маркетингові програми фармацевтичних фірм.
31. Особливості надання фармацевтичної допомоги окремим категоріям хворих (онкологічного профілю, з рідкісними захворюваннями, паліативної допомоги та ін.).
32. Ключові проблеми немедикаментозного застосування ліків та соціальна роль провізора для його недопущення.
33. Соціальна небезпека при немедичному застосуванні лікарських засобів (допінгу у спорті та ін.).
34. Застосування фармацевтичної опіки при відпуску з аптек супутніх товарів аптечного асортименту з метою недопущення їх конкуренції з лікарськими засобами.

12. Рекомендована література

Основна:

1. Організація та економіка фармації. Ч. 1. Організація фармацевтичного забезпечення населення: : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г. Л. Панфілова та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2015. – (Національний підручник).
2. Організація та економіка фармації. Ч. 2. Системи обліку в фармації : нац. підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, О. П. Гудзенко та ін.; за ред. А.С. Немченко. – Харків : НФаУ : Золоті сторінки, 2016. – 416 с. (Національний підручник).
3. Основи економіки фармації: навч. посіб. Для студ. вищ. навч. закл. / А.С. Немченко, В.М. Назаркіна, Г.Л. Панфілова [та ін.]; за ред. А.С. Немченко, 2 видання – Х.,2017.
4. Основи права та законодавства у фармації: нац.підруч. для студентів вищ.навч.закл. / А.А. Котвіцька, І.В. Кубарева, О.О. Суріков та ін.; за ред. А.А. Котвіцької. – Харків:НФаУ: Золоті сторінки, 2016.- 528 с. (Національний підручник).
5. Організація діяльності аптек із забезпечення населення і закладів охорони здоров'я лікарськими засобами та товарами аптечного асортименту Ч.1: Навчальний посібник для студентів денної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва, М.С. Образенко та ін. // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2020. - 92 с. - Мова укр.
6. Соціальна фармація: тексти лекцій. Навчальний посібник для студентів денної/заочної форми навчання / Л.М. Унгурян, О.І. Беляєва // За ред. Л.М. Унгурян. – Одеса: Одес. нац. мед. ун-т, 2018. - 110 с. - Мова укр.
7. Фармакоекономіка: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. III-IV рівнів акредитації/ Яковлева Л. В. та ін.; за ред. Л. В. Яковлевої. Вінниця: Нова книга, 2017. 207 с.

Додаткова література:

1. Основні законодавчо - правові акти, що регламентують діяльність аптечних закладів. Довідник / Унгурян Л. М., Беляєва О. І., Вишницька І. В. та ін. - Одеса : ОНМедУ . - 2020. – 150 с.
2. Зайченко Г.В., Горчакова Н.О., Савченко Н.В., Дяченко В.Ю., Шумейко О.В., Кава Т.В. Медична рецептура. Навчальний посібник для студентів медичних і фармацевтичних спеціальностей, викладачів, лікарів, провізорів і фармацевтів. К.: Книга-плюс, 2018.– 72 с.
3. Вивчення основних етапів становлення та розвитку соціальної фармації у світі та в Україні [Текст] / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, І. О. Сурікова // Фармацевтичний часопис. - Тернопіль, 2017. - N 3. - С. 70-76
4. Фармацевтичне правознавство у схемах і таблицях: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / А. А. Котвіцька, І. В. Кубарева, О. О. Суріков та ін. – Х. : НФаУ, 2015. – 112 с
5. Ткаченко Н.О. Соціальна відповідальність у професійній діяльності фармацевтичних працівників/ Н.О.Ткаченко; за наук.ред.проф. Б.П.Громовика. – Запоріжжя: Вид-во ЗДМУ, 2018. – 217 с

13. Електронні інформаційні ресурси

1. Законодавство України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon.rada.gov.ua/laws>
2. Нормативно-директивні документи МОЗ України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: [/http:// mozdocs.kiev.ua](http://mozdocs.kiev.ua)
3. Державний формуляр лікарських засобів. Випуск двадцятій. / МОЗ України, 2022. – Інтернет ресурс - http://www.moz.gov.ua/ua/portal/dn_20200314_0183.html
4. Довідник кваліфікаційних характеристик професій працівників : наказ Міністерства праці та соціальної політики України від 29.12.2004 № 336 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://dnaop.com>
5. Офіційний сайт агентства : <https://hta.ua/shho-take-hta>

6. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.nbuv.gov.ua/>
7. Фармацевтична енциклопедія [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://www.pharmencyclopedia.com.ua>.
8. FDA [E-resource]. - Access:<https://www.fda.gov>
9. WHO [E-resource]. - Access:<https://www.who.int>